

Verslag van de internetconsultatie conceptwetsvoorstel Tijdelijke experimentenwet nieuwe stembiljetten

Van 4 september 2019 tot en met 2 oktober 2019 is via www.internetconsultatie.nl aan belangstellenden de gelegenheid geboden te reageren op het conceptwetsvoorstel. De openbare internetconsultatie heeft 9 reacties opgeleverd.

In één reactie wordt erop gewezen dat de oorzaak van het steeds groter wordende biljet ligt in het uit onvrede en door versplintering groeiend aantal partijen. De indiener van deze reactie bepleit in dit verband verdergaande hervormingen op het gebied van democratie zoals het gebruik van een app die bij elk (politiek) besluit kan worden ingezet. Dit gaat de reikwijdte van dit wetsvoorstel te buiten. De Beweging voor Eerlijke Verkiezingen is positief over de mogelijkheid om logo's van politieke groeperingen op het stembiljet af te beelden maar ziet voor het overige veel haken en ogen. Zij betwijfelt de noodzaak van het afwijken van bepaalde artikelen van de Kieswet. In de memorie van toelichting wordt hierop, al dan niet aanvullend, ingegaan. Drie overige reacties staan overwegend positief tegenover het voorstel. In twee van deze reacties wordt een voorkeur uitgesproken voor één van beide modellen en wordt een suggestie gedaan voor de situatie dat een kiezer geen keuze maakt voor een kandidaat, dan wel voor de procedure en wijze waarop de kiezer bij model 1 zijn (volmacht)stem uitbrengt. Voor zover deze suggesties passen in het Nederlandse kiesstelsel zullen zij te zijner tijd worden betrokken bij het ontwerp van de algemene maatregel van bestuur. Vier reacties zijn afkomstig van belangenorganisaties voor mensen met een (visuele) beperking. Zij kunnen zich goed vinden in het conceptwetsvoorstel. Zij bepleiten wel om de verbetering van toegankelijkheid voor kiezers met een (visuele) beperking expliciet(er) te benoemen in het experiment en ook bij de evaluatie hierop in te gaan. Verder vragen zij aandacht voor met name praktische aspecten bij de voorbereiding en uitvoering van een experiment. Een aantal van deze aspecten wordt in dit conceptwetsvoorstel toegelicht (mogelijkheid voor het afbeelden op het stembiljet van logo's van politieke groeperingen, geschikt om een hulpmiddel bij te gebruiken zoals een mal die slechtziende of blinde kiezers in staat stelt zelfstandig hun stem uit te brengen, middelen om kiezers te laten oefenen met het nieuwe stembiljet). Voor zover dat niet het geval is zal waar mogelijk met deze aspecten rekening worden gehouden.